

5778

Torah from Around the World

Een rechtvaardige komt zeven maal ten val,

maar telkens staat hij op.

Misjlé/Spreuken 24:16

Tanach/Joodse Bijbel

Sjabbat 9 juni 2018 / 26 Siewan 5778, Sjelach Lecha, Bemidbar/Numeri 13:1 - 15:41

Tanach blz. 292 - 300

Haftara: Jehosjoea 14:1 - 15.

Tanach blz. 459 - 461.

Commentaar: Maureen Kendler z"l werkte op de afdeling Onderwijs aan de London School of Jewish Studies en was directeur Onderwijs bij Tzedek. Ze was vanaf het begin bij Limmoed.

vertaler: Paula Reisner

[Het Engelse origineel](#)

Zo is familie

Om de zoveel tijd heeft God een zware, knetterende hoofdpijn, een serieuze, door stress veroorzaakte migraine-attack. In Sjelach Lecha trekken de verkenners er, onder leiding van Jehosjoea en Kaleev, op uit om het land Kanaän te beoordelen. Ze keren terug met een gedetailleerde en nauwkeurige beschrijving van wat ze gezien hebben, maar met een erg

negatieve en beangstigende aanbeveling. Alleen Jehosjoea en Kaleev zijn het daar niet mee eens. Het volk protesteert luid, Mosjé klaagt, God dreigt iedereen te vernietigen. Mosjé gaat uiteindelijk met God in discussie terwille van het leven van het volk en God geeft toe, maar er wordt beslist dat deze generatie het land Jisraëel niet zal binnengaan. Hier zien we een door het hele boek Bemidbar zo bekende woedende en straffende God.

Rabbi Akiva heeft als commentaar gegeven dat deze generatie ook geen aandeel zou hebben in de komende wereld en het laatste oordeel niet zou doorstaan. Dus lopen ze deze wereld, het Beloofde Land en de toekomstige wereld mis. Ook God wordt zwaar op de proef gesteld in deze akelige, ontorende episode. En niemand, ook God niet, probeert er het beste van te maken. God is boos, teleurgesteld en duidelijk gebelgd.

Irritatie, verkettering en boos geklaag kenmerken dit verhaal. Ieders taal is heftig; buitensporige dreigementen en eisen komen bij alle partijen voor. God, Mosjé en het volk zitten allemaal aan de uiterste grens van het gezamenlijke incasservermogen – zijn er misschien zelfs overheen. God kan wel van alles bevelen in deze sidra, maar het lukt Hem niet enthousiasme te wekken bij het volk. Hij heeft plannen voor deze natie en op zijn best geven ze hun medewerking met grote tegenzin.

Gods voortdurende klacht is dat het volk *kisjai-oref* is, hardnekkig. Het beeld is ontleend aan het temmen van een weerspannige os, die zijn nek naar beneden moet doen om het juk te accepteren. Jisraëel verzet zich ertegen om zich hieraan te onderwerpen en onvermijdelijk ontstaat het tegenbeeld van een krachtige, dwingende God die probeert hun stomme nekken in het juk vast te rammen. Zijn oplossing voor het „Ik ben helemaal klaar met jullie allemaal“ is nogal drastisch: Hij stelt voor om het hele plan te herzien: het hele volk te vernietigen en met Mosjé opnieuw te beginnen. Uiteindelijk weet Mosjé iedereen te kalmeren en de fragiele relatie gaat strompelend verder.

Zo gaat dat met familie. Volslagen vreemden klagen niet over elkaar en maken geen ruzie zoals Jisraëel en God dat doen. God is nog steeds hun persoonlijke God, ook al is Hij een explosieve en straffende God, die in het boek Bemidbar duizenden ombrengt. Sjelach Lecha markeert een dieptepunt in onze familiegeschiedenis, maar net als families, lappen we het weer op en gaan verder... samen.

Later, in het boek Devariem, wanneer Mosjé dit verhaal opnieuw vertelt, vertelt hij het heel anders. De klachten, uitbarstingen en boze uitwisselingen worden de voorbeelden die Mosjé gebruikt om Gods trouw aan te tonen, om te laten zien hoe God standvastig bij het volk bleef. Ook dat is familie. Achteraf worden de afschuwelijke momenten van breuk en uitbarstingen, waarbij door alle betrokkenen onvergeeflijke dingen worden gezegd, die later op de een of ander manier worden vergeven en genezen, begrepen als momenten van kracht, geduld en toewijding om te overleven.